Lieta Nr.C31381111

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2014.gada 20.februārī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa:

tiesnese I.Kuzņecova,

ar tiesas sēžu sekretāru /sekretārs/

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „Lateko Līzings" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja AS /Lateko Līzings/ cēla prasību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pret atbildētāju /pers. B/ par parāda piedziņu. Prasītāja norādīja, ka 2008.gada 28.februārī tika noslēgts Patēriņa kredīta līgums Nr.NK001276 (turpmāk-Līgums), saskaņā ar kuru prasītāja izsniedza atbildētājam aizdevumu Ls 3 157,90. Saskaņā ar minētā līguma Vispārīgo noteikumu 4.1., 4.2., 6.1.1.punktu noteikts atbildētāja pienākums veikt maksājumus ik mēnesi maksājumu grafikā noteiktajā apmērā un datumos. Puses vienojušās par līgumsodu un tā apmēru maksājumu kavējuma gadījumā. Atbildētājs pielīgtās saistības nav pildījis, jo maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā aizdevuma pamatsummas un procentu maksājumus nav veicis. Par saistību izpildi atbildētājam 2009.gada 15.jūlijā atgādināts līgumā noteiktajā kārtībā, nosūtot brīdinājumus un paziņojot, ka nesamaksas gadījumā līgums tiks pārtraukts 2009.gada 30.jūlijā, taču parādsaistības nav nokārtotas.

Prasītāja 2010.gada 9.februārī un 2.augustā sniedza Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pieteikumu par saistību piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā. Pieteikumi atstāti bez izskatīšanas.

Lūdz piedzīt neatmaksāto aizdevuma summu Ls 2850,15 procentus par laika periodu līdz 28.07.2009 Ls 479,70 un līgumsodu Ls 1358,76, kā arī atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja līgumiskos 6 procentus no neatmaksātā pamatparāda summas un piedzīt samaksātos tiesas izdevumus.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1590., 1652., 1717., 1720., 1722., 1757., 1943.pantu un 1946.pantu.

Atbildētājs paskaidrojumus par celto prasību nav sniedzis.

Prasītājs uz tiesas sēdi nav ieradies. 2014.gada 10.janvārī tiesā saņemts prasītājas pilnvarotās pārstāves iesniegums par to, ka prasība tiek uzturēta pilnā apmērā, ka arī izteikts lūgums izskatīt to bez prasītāja pārstāvja klātbūtnes.

Atbildētājs tiesas sēdē prasību atzina. Paskaidroja, ka nav varējis veikt aizņēmuma samaksu finansiālu grūtību dēļ.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

2008.gada 13.februāra Patēriņa kredīta līgums Nr.NK001276 apliecina, ka starp pusēm noslēgts aizdevuma līgums, ar kuru prasītāja izsniegusi atbildētājam aizdevumu Ls 3 157,90. Saskaņā ar līguma Sevišķo noteikumu nosacījumiem puses vienojušās par

maksājumiem un maksājumu grafiku, nosakot, ka parāda atmaksas termiņš ir 48 mēneši, ar procentu likmi 22% un maksu par aizdevuma kontroli Ls 157,90. Ar 2008.gada 29.februāra maksājuma uzdevumu Nr.W-84979/1276 apstiprinās, ka prasītāja ir veikusi aizdevuma summas Ls 3 000 ieskaitu atbildētāja kontā, ieturot Ls 157 par aizdevuma kontroli.

Parakstot līgumu un līguma Vispārīgos noteikumus atbildētājs ir apliecinājis un parakstījies, ka iepazinies ar minētā līguma noteikumiem.

Civillikuma 1934.pantā noteikts, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis (Civillikuma 1943.pants).

Saskaņā ar Civillikuma 1946.panta pirmo daļu, procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

No prasības pieteikumam pievienotā līguma parāda aprēķina izriet, ka atbildētājs līguma maksājumu grafikā noteiktajos termiņos un apmērā pielīgtos aizdevuma un procentu maksājumus veicis no 2008.gada 12.marta līdz 30.septembrim.

Civilprocesa likuma 96.panta piektajā daļā noteikts, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumu par celto prasību nav iesniedzis. Tiesas sēdē sniegtajos paskaidrojumos atbildētājs iebildumus pret prasībā minētajiem apstākļiem nav izteicis, noslēgto līgumu tiesiskumu, aizdevuma summas saņemšanas faktu un parāda aprēķinu nav apstrīdējis.

Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus – faktu, ka atbildētājs līgumā pielīgtās saistības nav izpildījis un aizdevumu kopā ar pielīgtajiem aizdevuma lietošanas procentiem noteiktajos termiņos, kārtībā un apmērā prasītājai nav atmaksājis.

Civillikuma 1590.pantā noteikts, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

2009.gada 15.jūlijā prasītāja ierakstītā vēstulē nosūtīja atbildētājam brīdinājumu ar aicinājumu 10 dienu laikā veikt parāda un līgumsoda samaksu, paziņojot, ka nesamaksas gadījumā līgums tiks lauzts 2009.gada 30.jūlijā.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs savas saistības pret prasītāju būtu izpildījis un parādu pēc aizdevuma līguma būtu samaksājis, lai gan, atbilstoši Civillikuma 1838.panta pirmajai daļai, samaksas izdarīšanas pienākums gulstas uz parādnieku.

Ievērojot iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka prasītājas prasījums piedzīt no atbildētāja neatmaksāto aizdevuma pamatsummu Ls 2 850,15, ir pamatots un apmierināms.

Puses līguma sevišķajos noteikumos un maksājumu grafikā vienojušās par aizdevuma lietošanas procentu likmi un maksāšanas termiņiem.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Savukārt Civillikuma 1765.panta pirmā daļa noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā.

Prasītāja aprēķinājusi procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu līdz līguma laušanai Ls 479,70 apmērā.

Tiesai nav pamata apšaubīt minēto aprēķinu, ievērojot arī to, ka atbildētājs nav cēlis iebildumus, nav apstrīdējis iesniegto aprēķinu, līdz ar ko prasība arī daļā par nokavējuma procentu piedziņu ir apmierināma.

Līguma Vispārējo noteikumu 5.1.-5.3.punkti paredz, ka par katru maksājuma kavējuma dienu aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu vienu procentu no neapmaksātās summas. Līgumsoda samaksa neatbrīvo aizņēmēju no līgumsaistību izpildes.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu, līgumsods ir pamatums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

No Civillikuma 1720.panta izriet, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā (2.punkts).

Kā tiesa konstatējusi jau iepriekš, atbildētājs pieļāvis saistību izpildes nokavējumu, kuras apmērs nodibināts iesniegtajos parādu aprēķinos.

Tiesa lietas iztiesāšanā nav konstatējusi kādu no Civillikuma 1657.pantā norādītajiem gadījumiem, kad parādnieku no viņam neizdevīgām nokavējuma sekām tiesa var atsvabināt.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2011.gada 12. janvāra spriedumā, lietā Nr. SKC-25/2011, kurā vērtēts līgumsods 1% apmērā, atzinis, ka līgumsods saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu ir pamatums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Piemērojot šo pantu burtiski līgumā noteiktajam līgumsoda apmēram - viens procents no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru nokavēto dienu, jānonāk pie secinājuma, ka parādnieks labprātīgi uzņēmies ciest sekas, kas, ja nokavējums būtu viens gads, matemātiskā izteiksmē gandrīz četras reizes pārsniedz pamatparādu. Vērtējot to pēc ekonomiskās būtības, jākonstatē, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu ,,pametumu", bet

maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai. Senāta ieskatā, likumā nevar būt ietverta šāda līgumsoda būtība, jo, kaut arī Civillikums neaizliedz līgumsoda noteikšanu procentuālā izteiksmē, ir jābūt tā saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos ekstremālos gadījumos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principu.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet līgumsods nosakāms ievērojot taisnīguma un samērīguma principu. Ņemot vērā minēto, Civillikuma 1587., 1716., 1717., 1720.panta jēgumu kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams līgumsods 10 % apmērā no nesamaksātās parāda summas, proti, Ls 285,02.

Pārējā daļā prasība par līgumsoda piedziņu Ls 1073,74 apmērā noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 1589. pantu vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Pieteikumā norādīts, ka prasītāja līgumu lauza pirms termiņa. Tiesības vienpusēji atkāpties no līguma ir noteiktas Līguma Vispārējo noteikumu 7.3.punktā. Ievērojot prasītājas norādīto par aizdevuma samaksas kavējumiem, to, ka pēdējais maksājums, kā to apliecina arī parāda aprēķins, veikts 2008.gada 30.septembrī, tiesa atzīst, ka prasītāja bija tiesīga atkāpties no līguma un pirms termiņa pieprasīt visu aizdevuma summas atmaksu.

Kopā no atbildētāja piedzenama parāda summa EUR 5 143,50 (Ls 3 614,87).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu Prasītājai ir nosakāmas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās aizdevuma summas par laika periodu līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto par to, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājam piespriež tā samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir Ls 3 614,87, līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktam un 35.panta pirmās daļas 1.punktam (red.līdz 29.09.2011.), no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama pēdējās samaksātā valsts nodeva par prasību Ls 215,37 (Ls150 + 2614,87 x 2,5 %) jeb EUR 306,44.

Tāpat no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tās samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu EUR 4,70 (Ls 3,30).

Tādējādi kopā no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi Ls218,67 jeb EUR 311,14.

No lietas materiāliem redzams, ka kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir EUR 7,61, līdz ar ko prasītājas nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 2,91 (EUR 7,61 – EUR 4,70) apmērā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu, piedzenami no atbildētājas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 204. ^{1} un 250.^{25}pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS /Lateko Līzings/, reģistrācijas numurs 40003366651, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu EUR 4 055,40, procentus par aizdevuma lietošanu EUR 682,55, līgumsodu EUR 405,54, tiesas izdevumus EUR 311, 14, kopā EUR 5 454,64 (pieci tūkstoši četri simti piecdesmit četri *euro*, 64 centi).

Atzīt AS /Lateko Līzings/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. B/ likumiskos 6 % gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā tiesas izdevumus EUR 2,91 (divi *euro*, 91 cents), kas jāiemaksā sekojoša kontā: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods: TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, klasifikācijas kods 21499.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Noteikt, ka spriedums daļā par tiesas izdevumu valsts labā samaksu labprātīgi izpildāms 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, valsts nodevas samaksu apliecinošu dokumentu, iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sagatavošanas dienas – 2014.gada 26.februāra, Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2014.gada 19.martā.

Tiesnese I.Kuzņecova